

Meer dan één nationaliteit

De afgelopen paar weken volgde Isaure, vanuit Toronto - de Canadese wereldstad die ze nu al meer dan zes jaar thuis mag noemen - de opbouw naar en uiteindelijke resultaten van de Nederlandse verkiezingen. Nu geeft ze haar nabeschuiving over de verkiezingen en wat het betekent voor haarzelf en alle andere mensen die verwantschap voelen met meer dan één land.

Isaure Vorstman

In het Noord-Amerikaanse perspectief wordt, aan de ene kant, de winst van de PVV in Nederland gezien als “wéér een land dat de populistische voetstappen volgt van mede-EU lidstaten zoals Polen, Hongarije, Zweden, Finland en Italië.” Aan de andere kant staat Nederland in Noord-Amerika bekend als een sociaal progressief land. Zo werden de Nederlandse verkiezingsresultaten, ondanks de trend van de toenemende populariteit van populistische partijen in heel Europa, toch wereldnieuws.

Veel Canadese vrienden en familie vroegen naar mijn reactie op deze verkiezingsresultaten. In het bijzonder waren velen nieuwsgierig naar de visie van de PVV op immigratie. Wilders staat immers wereldwijd bekend om zijn felle houding tegenover Islam, en zijn uitgesproken mening over het Nederlandse vluchtelingen- en immigratiebeleid. Wat zullen de consequenties voor Nederland zijn?

Ik moet altijd eerst uitleggen dat er in het Nederlandse parlementaire systeem sprake is van coalitieregeringen. De “winst” van de PVV is in die zin niet te vergelijken met de winst van de Amerikaanse of Franse verkiezingen, waarna één partij aan de macht komt. Ook in Canada is er weliswaar sprake van een meer-

partijstelsel, maar er zijn hier veel minder partijen dan in Nederland. Er is dus zeker niet altijd sprake van een coalitieregering.

Ten tweede leg ik uit aan mijn Canadese vrienden dat de visie van de PVV veel breder is dan “slechts” de bovengenoemde kenmerken. Met de slogan “Nederlanders weer op 1” stelt de partij zich negatief tegenover diversiteit en multiculturalisme in het algemeen. Dit wordt al meteen duidelijk in het eerste hoofdstuk van het partijprogramma, “Asiel en Immigratie,” waarin een aantal bevolkingsgroepen met naam worden genoemd: migranten, asielzoekers en vluchtelingen, maar ook internationale studenten, EU-burgers uit verschillende lidstaten, en Nederlandse burgers met een tweede nationaliteit. De lijst van boosdoeners is enorm, maar het doel van het voorgestelde beleid is simpel: Nederland moet zich zo veel mogelijk ontdoen van de bovengenoemde groepen. Zij bedreigen de Nederlandse belangen en Nederland heeft noch de middelen noch de capaciteit om voor niet-Nederlanders te zorgen.

Om Nederlanders “weer op 1” te krijgen, veronderstelt de PVV dat alle invloeden uit het buitenland bij uitstek een bedreiging voor Nederlandse belangen vormen. Het onderliggende idee, naar mijn analyse, is dat Nederland, in haar zuiverste staat, een homogeen, eentalig en monocultureel land zou moeten zijn.

Onmogelijk uit te leggen

Juist deze visie, als fundament van het voorgestelde PVV-programma, is vrijwel onmogelijk om aan mijn Canadese vrienden uit te leggen. Het is immers compleet het tegenovergestelde van de Canadese politiek. Sterker nog, het voortbestaan van de Canadese identiteit hangt af van een multicultureel en meertalig begrip

van een nationale identiteit. Volgens *Statistics Canada* woonden in 2021 meer dan 9,5 miljoen inwoners van Canada in een meertalig huishouden, toendertijd iets meer dan een kwart (26,2%) van de totale bevolking. Gezien de hoge mate van immigratie - de hoogste ter wereld - is dit percentage sindsdien waarschijnlijk alleen maar toegenomen. Veel inwoners van Canada voelen zich zowel Canadees als Italiaans, Filipijns, Chinees, Frans... In Canada is het hebben van meer dan één internationale identiteit geen uitzondering, maar misschien zelfs wel een van de karakteristieken van de Canadese identiteit!

Multiculturalisme is dus het basisprincipe waarop de moderne staat Canada zich ontwikkelt. Dit is zichtbaar in het Canadese immigratie- en staatsburgerschapbeleid. Een Canadees ben je niet altijd geboren: een Canadees word je. De economische overleving van het land is compleet afhankelijk van de jaarlijkse

instroom van meer dan een half miljoen immigranten die vanuit alle hoeken van de wereld naar Canada komen. In 2022 woonden er meer dan acht miljoen immigranten met een permanente verblijfsvergunning in Canada - ongeveer 20 procent van de totale Canadese bevolking. Van die acht miljoen ben ik er één. Met mijn verblijfsvergunning mag ik na een aantal jaar een aanvraag voor de Canadese nationaliteit doen, maar dat is geen vereiste om in Canada te mogen blijven wonen.

Vrijheid

Deze definitie van Canadese saamhorigheid, identiteit en burgerschap heeft me enorm veel vrijheid gegeven. Ik ben in Amsterdam geboren en opgegroeid met een Franse moeder en Nederlandse vader, in een huishouden waar beide talen gesproken werden. Later, toen ons gezin eind 2004 voor een kleine twee jaar naar de Verenigde Staten verhuisde, werd daar de Engelse taal en een memorabele ontdekking van

de Noord-Amerikaanse cultuur aan toegevoegd. Dankzij het tweetalige onderwijssysteem dat ik op de middelbare school in Culemborg heb mogen volgen, heb ik mijn band met de Engelse taal nooit echt losgelaten. Dit kwam goed van pas toen ik in 2017 samen met mijn ouders, broertjes en zusje naar Toronto verhuisde.

Vanaf mijn allerjongste leeftijd bestond mijn belevingswereld dus uit meerdere werelden, talen, en culturen: allereerst de Franse en de Nederlandse, en later ook de Engel-

Fransen, en nu ook honderd procent van de Canadese cultuur voor mij als bekend terrein.

Niet ontschuldig

Dit commentaar, dat ik mijn hele leven in Nederland, in allerlei verschillende sociale situaties, heb mogen horen, is niet ontschuldig. Het trekt mijn gevoel van verbondenheid met mijn vaderland in twijfel. Dat ik volledig, *honderd procent* Nederlands kan zijn, wordt intrinsiek onmogelijk geacht. Mijn Franse identiteit is net een buitenechtelijke relatie: onwet-

‘Ik moet kiezen!’

se. Hier kreeg ik in Nederland, voor zover ik mij kan herinneren, keer op keer hetzelfde commentaar: mijn multiculturele identiteit zou mij, statistisch gezien, *vijftig procent* Nederlands en *vijftig procent* Francaise maken. En het Engels, dat ik op mijn vijfde vloeiend heb leren spreken? Ja, dat Engels is handig, natuurlijk. Voor het vinden van een baan, later. Voor communicatie met het buitenland. Maar dat ik een emotionele, identitaire connectie voelde aan die universele taal werd in Nederland ook maar raar gevonden. Ik kwam er toch niet vandaan?

Het feit dat ik Francaise ben, maakt mij niet minder Nederlandse, of andersom. Van jongs af aan bleek er in mijn hoofd plek te zijn voor twee, en later drie talen. Zo ook voor twee, en later drie culturen! Ik spreek dus niet slechts vijftig procent van de Nederlandse taal. Zo ben ik ook niet bekend met slechts vijftig procent van de Nederlandse cultuur. Voor mij voelt *honderd procent* van de Nederlandse, *honderd procent* van de

tig, en op moreel vlak onwenselijk. Ik moet kiezen! Men mag toch immers geen andere goden aanbidden?

Overdrijf ik nu? Ik denk het niet. Het is volgens mij de onderliggende visie die het verbod op dubbele nationaliteit, het sluiten van de grenzen voor migranten en vluchtelingen, internationale studenten, EU-burgers, en alle andere groepen die verwantschap voelen met meer dan één land, cultuur of taal rechtvaardigt.

Het was voor mij een vrij vernederende ervaring om aan mijn Canadese vrienden te moeten uitleggen dat bijna 2,5 miljoen Nederlanders gestemd hebben op een partij die vanuit precies dit perspectief beleid wil maken. Wat een bizar gevoel, om zo te worden afgewezen door mijn eigen vaderland. ●

